

LECTIO DIVINA SEGÉDANYAG

a szentmise evangéliumi szakaszához

Mt 4, 1-11

Nagyböjt 1. vasárnap („A” év)

Nemcsak kenyérrel él az ember

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

„REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK”
(JEREMIAS 29.11)

+ EVANGÉLIUM Szent Máté könyvéből

Nemcsak kenyérrel él az ember

Abban az időben:

A Lélek a pusztába vitte Jézust, hogy a sátán megkísértse. Negyven nap és negyven éjjel böjtölt, végül megéhezett. Odalépett hozzá a kísértő és így szólt: „Ha Isten Fia vagy, mondd, hogy ezek a kövek változzanak kenyérré!” Jézus ezt felelte: „Írva van: Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem mindazon ígével, mely Isten szájából származik.”

Ezután a szent városba vitte őt a sátán, és a templom oromzatára állította. Így szólt:

„Ha Isten Fia vagy, vesd le magad! Hiszen írva van:

Angyalainak megparancsolta:

A tenyerükön hordozzanak téged, hogy kőbe ne üsd a lábadat!”

Jézus ezt válaszolta: „De az is írva van: Ne kísértsd Uradat, Istenedet!”

Végül egy igen magas hegyre vitte őt a sátán. Megmutatta neki a világ valamennyi országát és azok gazdagságát. Azután így szólt: „Ezt mind neked adom, ha leborulsz és imádsz engem!” Ekkor Jézus azt mondta neki: „Takarodj, sátán! Mert írva van: Uradat, Istenedet imádd, és csak neki szolgálj!”

Erre otthagya őt a sátán, és íme, angyalok jöttek és szolgáltak neki.

1. LECTIO – OLVASÁS

1.1. GÖRÖG SZÖVEG SZÓ SZERINTI FORDÍTÁSA

¹ Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ πνεύματος, **πειρασθῆναι** ὑπὸ τοῦ διαβόλου. **Akkor Jézus felvitetett a Lélek által a pusztába, hogy az ördög által megkísértessék.**

² καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ νύκτας τεσσαράκοντα ὕστερον ἐπείνασεν. **És negyven nap és negyven éjszaka böjtölve, később megéhezett.**

³ καὶ προσελθὼν **ὁ πειράζων** εἶπεν αὐτῷ· Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπέ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται.

És odajőve a kísértő mondta neki: „Ha az Isten Fia vagy, mondd, hogy ezek a kövek váljanak kenyérré.”

⁴ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Γέγραπται· Οὐκ ἐπ’ ἄρτων μόνων ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ’ ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ.

De felelve mondta: „Meg van írva: »Nemcsak kenyérből fog élni az ember, hanem minden igéből is, amely Isten száján kijön.«”

⁵ Τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἕστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ περὺγιον τοῦ ἱεροῦ,

Akkor magával viszi őt az ördög a szent városba, és a Templom párkányára állította őt.

⁶ καὶ λέγει αὐτῷ· Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω· γέγραπται γὰρ ὅτι Τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ καὶ ἐπὶ χειρῶν ἁροῦσίν σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.

És mondja neki: „Ha az Isten Fia vagy, vedd le magadat: írva van ugyanis, hogy angyalainak fog parancsolni rólad, hogy tenyerükön hordozzanak téged, nehogy beleüsd a lábadat a kőbe.”

⁷ ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Πάλιν γέγραπται· Οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου.

Mondta neki Jézus: „Megint csak meg van írva: »Ne kísértsd meg az Urat, a te Istenedet!«”

⁸ Πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν, καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν

Ismét magával viszi őt az ördög egy nagyon magas hegyre, és megmutatja neki a világ összes királyságát és azok dicsőségét

⁹ καὶ εἶπεν αὐτῷ Ταῦτά σοι πάντα δώσω, ἐὰν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι.

és mondta neki: „Mindezeket neked fogom adni, ha leborulva imádsz engem.”

¹⁰ τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὑπαγε, Σατανᾶ· γέγραπται γάρ· Κύριον τὸν θεόν σου προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.

Akkor mondja neki Jézus: „Távozz el, Sátán: meg van írva ugyanis: »Az Urat a te Istenedet imádd, és egyedül neki hódolj!«”

¹¹ τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολος, καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι προσῆλθον καὶ διηκόνουν αὐτῷ.

Akkor elhagyja őt az ördög, és íme angyalok jöttek oda, és szolgáltak neki.

1.2. NOVA VULGATA ÉS MAGYAR FORDÍTÁSOK

NOVA VULGATA

Szent István Társulat fordítása

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fordítása

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

¹TUNC IESUS DUCTUS EST IN DE SERTUM A SPIRITU, UT TENTARETUR A DIABOLO.

¹Akkor a Lélek a pusztába vitte Jézust, hogy az ördög megkísértse.

¹Akkor a Lélek elvezette Jézust a pusztába, hogy megkísértse az ördög.

¹*Akkor a Lélek a pusztába vitte Jézust, hogy megkísértse az ördög.*

¹*Akkor Jézus viteték a Lélektől a pusztába, hogy megkísértessék az ördögtől.*

¹Akkor Jézust a Lélek a pusztába vezette, hogy megkísértse az ördög.

²ET CUM IEIUNASSET QUADRAGINTA DIEBUS ET QUADRAGINTA NOCTIBUS, POSTEA ESURIIT.

²Negyven nap és negyven éjjel böjtölt, végül megéhezett.

²Miután negyven nap és negyven éjjel böjtölt, végül megéhezett.

²*Negyven nap és negyven éjjel böjtölt s végül megéhezett.*

²*És mikor negyven nap és negyven éjjel böjtölt vala, végre megéhezék.*

²Miután negyven nap és negyven éjjel böjtölt, végül megéhezett.

³ET ACCEDENS TENTATOR DIXIT EI: “SI FILIUS DEI ES, DIC, UT LAPIDES ISTI PANES FIANT”.

³Odalépett hozzá a kísértő, és így szólt: „Ha Isten Fia vagy, mondd, hogy ezek a kövek változzanak kenyérré.”

³Odajött hozzá a kísértő és ezt mondta neki: »Ha Isten Fia vagy, mondd, hogy ezek a kövek legyenek kenyérré.«

³ *Odalépett hozzá a kísértő és így szólt: „Ha Isten Fia vagy, mondd, hogy ezek a kövek kenyérré váljanak.”*

³ *És hozzámenvén a kísértő, monda neki: Ha Isten fia vagy, mondd, hogy e kövek változzanak kenyerekké.*

³ Ekkor odament hozzá a kísértő, és ezt mondta: – Ha Isten Fia vagy, mondd, hogy ezek a kövek változzanak kenyérré!

⁴ QUI RESPONDENS DIXIT: “SCRIPTUM EST: "NON IN PANE SOLO VIVET HOMO, SED IN OMNI VERBO, QUOD PROCEDIT DE ORE DEI””.

⁴ Azt felelte: „Meg van írva: Nemcsak kenyérral él az ember, hanem minden tanítással is, amely az Isten szájából származik.”

⁴ De ő ezt válaszolta: »Írva van: ‘Nem csak kenyérral él az ember, hanem minden igével, amely az Isten szájából származik’«.

⁴ *Erre azt felelte: „Írva van: nem csak kenyérral él az ember, hanem minden igével, amely Isten ajkáról való.”*

⁴ *Ő pedig felelvén, monda: Meg van írva: Nemcsak kenyérral él az ember, hanem minden igével, a mely Istennek szájából származik.*

⁴ *Ő így válaszolt: – Meg van írva: Nemcsak kenyérral él az ember, hanem minden igével, amely Isten szájából származik.*

⁵ TUNC ASSUMIT EUM DIABOLUS IN SANCTAM CIVITATEM ET STATUIT EUM SUPRA PINNACULUM TEMPLI

⁵ Most a szent városba vitte az ördög, és a templom párkányára állította.

⁵ Akkor magával vitte őt az ördög a szent városba, odaállította a templom ormára

⁵ *Az ördög ezután a szent városba, a templomépület párkányára állította.*

⁵ *Ekkor vivé őt az ördög a szent városba, és odahelyezé a templom tetejére.*

⁵ Ekkor magával vitte az ördög a szent városba, és a Templom oromzatára állította,

⁶ ET DICIT EI: “SI FILIUS DEI ES, MITTE TE DEORSUM. SCRIPTUM EST ENIM: "ANGELIS SUIS MANDABIT DE TE, ET IN MANIBUS TOLLENT TE, NE FORTE OFFENDAS AD LAPIDEM PEDEM TUUM””.

⁶ „Ha Isten Fia vagy – mondta –, vesd le magad, hiszen írva van: Parancsot adott angyalainak, a kezükön hordoznak majd, nehogy kőbe üsd a lábad.”

⁶ és azt mondta neki: »Ha Isten Fia vagy, vesd le magadat! Mert írva van: ‘Angyalainak parancsolt felőled: a kezükön hordoznak téged, hogy kőbe ne üssed lábadat’«.

⁶ *„Ha Isten Fia vagy, monda, vesd le magadat! Írva van: Angyalainak parancsolt felőled. Tenyerükön fognak hordozni téged, hogy kőbe ne üssed lábadat.”*

⁶ *És monda néki: Ha Isten fia vagy, vesd alá magadat; mert meg van írva: Az ő angyalainak parancsol felőled, és kézen hordoznak téged, hogy meg ne üsd lábadat a kőbe.*

⁶ és így szólt hozzá: – Ha Isten Fia vagy, vesd le magad, mert meg van írva: Angyalainak parancsola te érdekedben, és ők tenyerükön hordoznak téged, hogy kőbe ne üsd a lábad.

⁷ AIT ILLI IESUS: “RURSUM SCRIPTUM EST: "NON TENTABIS DOMINUM DEUM TUUM"”.

⁷ Jézus így válaszolt: „Az is meg van írva: Ne kísértsd Uradat, Istenedet.”

⁷ Jézus ezt mondta neki: »Az is írva van: ‘Ne kísértsd az Urat, Istenedet’«.

⁷ Jézus így felelt: „Írva van az is: ne kísértsd Uradat, Istenedet!”

⁷ *Monda néki Jézus: Viszont meg van írva: Ne kísértsd az Urat, a te Istenedet.*

⁷ Jézus ezt mondta neki: – Az is meg van írva: Ne kísértsd az Urat, a te Istenedet!

⁸ ITERUM ASSUMIT EUM DIABOLUS IN MONTEM EXCELSUM VALDE ET OSTENDIT EI OMNIA REGNA MUNDI ET GLORIAM EORUM

⁸ Végül egy igen magas hegyre vitte az ördög, s felvonultatta szeme előtt a világ minden országát és dicsőségüket.

⁸ Azután magával vitte őt az ördög egy igen magas hegyre. Megmutatta neki a világ összes országát és azok dicsőségét,

⁸ *Végül egy igen magas hegyre vitte őt az ördög és megmutatta neki a világ valamennyi országát és azok gazdagságát.*

⁸ *Ismét vivé őt az ördög egy igen magas hegyre, és megmutatá néki a világ minden országát és azok dicsőségét,*

⁸ Majd magával vitte az ördög egy igen magas hegyre, és megmutatta neki a világ minden országát és azok dicsőségét,

⁹ ET DICIT ILLI: “HAEC TIBI OMNIA DABO, SI CADENS ADORAVERIS ME”.

⁹ „Ezt mind neked adom – mondta –, ha leborulva imádsz engem.”

⁹ majd azt mondta neki: »Ezeket mind neked adom, ha leborulva imádsz engem.«

⁹ „Mindezt neked adom, mondta, ha leborulva imádsz engem.”

⁹ *És monda néki: Mindezeket néked adom, ha leborulva imádsz engem.*

⁹ és ezt mondta neki: – Mindezt neked adom, ha leborulva imádsz engem.

¹⁰ TUNC DICIT EI IESUS: “VADE, SATANAS! SCRIPTUM EST ENIM: "DOMINUM DEUM TUUM ADORABIS ET ILLI SOLI SERVIES””.

¹⁰ Jézus elutasította: „Távozz, ördög! Meg van írva: Uradat, Istenedet imádd, s csak neki szolgálj!”

¹⁰ Jézus azt felelte neki: »Távozz, Sátán! Mert írva van: ‘Uradat, Istenedet imádd, és csak neki szolgálj’«.

¹⁰ Jézus elutasította: „Takarodj, sátán! Írva van: Uradat, Istenedet imádd és csak neki szolgálj!”

¹⁰ Ekkor monda néki Jézus: Eredj el Sátán, mert meg van írva: Az Urat, a te Istenedet imádd, és csak néki szolgálj.

¹⁰ Ekkor így szólt hozzá Jézus: – Távozz, Sátán! Meg van írva ugyanis: Az Urat, a te Istenedet imádd, és csak neki szolgálj!

¹¹ TUNC RELIQUIT EUM DIABOLUS, ET ECCE ANGELI ACCESSERUNT ET MINISTRABANT EI.

¹¹ Erre otthagyta az ördög és angyalok jöttek a szolgálatára.

¹¹ Akkor elhagyta őt az ördög, és íme, angyalok jöttek hozzá és szolgáltak neki.

¹¹ Akkor otthagyta őt az ördög, angyalok jöttek és szolgáltak neki.

¹¹ Ekkor elhagyá őt az ördög. És ímé angyalok jövének hozzá és szolgálnak vala néki.

¹¹ Ekkor elhagyta az ördög, és íme, angyalok jöttek, és gondoskodtak róla.

1.3. BEHATÁROLÁS

Jézus megkeresztelkedése (Mt 3,13-17) és nyilvános működésének megkezdése (Mt 4,12) között helyezkedik el a szakasz (Mt 4,1-11). Jézus a főszereplő, akit a Lélek a pusztába visz, hogy ott próbára tegye őt a Sátán. A háromszori dialógus után az Úr győzelmével, az ördög távozásával, és az angyalok Jézus-szolgálatával zárul az epizód. A továbbiakban az Atya által megvallott, és a Lélek erejében a Gonoszt legyőző Fiú (vö. Mt 3,17; 4,1) tevékenységéről számol be az evangélista (Mt 4,12).

1.4. SZÓ SZERINTI ÜZENET

Az evangélista ezzel a jelképes elemeket is tartalmazó epizóddal több mindent kíván hangsúlyozni:

– Jézus nyilvános működésének kezdetén visszavonul a pusztába, hogy felkészüljön küldetésére. A Lélek vezeti Őt ide, hogy próbára tegye Őt az ördög. Jézus böjtjében és a Sátánnal való dialógusában a Fiúnak az Istenre való tökéletes ráhangolódása és egysége, illetve a Sátán fölötti hatalma mutatkozik meg. Jézus Úr a Gonosz felett is!

– Továbbá Máté rámutat arra is, hogy a Sátán ellen, aki az élvezetvággyal, a hatalom- és a hírnév-vággal kísért, a legjobb fegyver az Isten Szava, amire Jézus maga is hivatkozik a „meg van írva” formulával (Mt 4,4.7.10). S ezzel az evangélista példát és bátorítást kíván adni minden kor keresztényének,

hogyan Jézusra tekintve, az Igét segítségül hívva, hogyan győzhető le az ördög támadása.

1.5. KULCSSZAVAK RÖVID ELEMZÉSE

ὁ πειράζων (*hó pejrádzón*): megpróbál, próbára tesz, megkísért (Mt4,1.3)

A kifejezés a Máté-evangéliumban hatszor fordul elő: az első két alkalommal az ördög az, aki próbára akarja tenni Jézust (Mt 4,1.3), sőt az evangélista az ördögöt 'a kísértő'-nek is nevezi (Mt 4,3). A többi igehelyen az égi jelet követelő szadduceusok és farizeusok (Mt 16,1), a házasságról kérdező farizeusok (Mt 19,3), továbbá az adófizetésről kérdező farizeus-tanítványok és heródespártiak (Mt 22,18), végül pedig a főparancsról érdeklődő törvénytudó (Mt 22,35) az, akik által az ördög próbára teszi a Mestert. Fontos, hogy mindig Jézus a próbatétel célpontja, aki ahogy a „Kísértőt” le tudta küzdeni, úgy a többi kísértőnek is meg tud felelni. Nem hagyja, hogy eltérítsék küldetésétől!

Így, a Zsidókhoz írt levéllel összhangban, elmondhatjuk: az Úr a próbatételben lévőekkel együtt tud érezni, és Ő az egyedül, aki segíteni is tudja őket a helytállásban (vö. Zsid 2,18; 4,15).

1.6. KONTEXTUÁLIS – KÁNONI PÁRHUZAMOK

Párhuzamok Máté evangéliumán belül

Mt 2,11 Aki nagyobb közületek, az a szolgátok lesz.

Mt 16,23 Megfordult és rászólt: „Távozz tőlem, sátán! Botránkoztatsz, mert nem arra van gondod, amit az Isten akar, hanem arra, amit az emberek akarnak.”

Mt 16,26 Mi haszna van az embernek, ha az egész világot megszerzi is, de lelke kárát vallja? Mit is adhatna az ember cserébe a lelkéért?

Mt 26,53 Vagy azt hiszed, hogy nem kérhetem Atyámat, s nem küldene tizenkét légió angyalnál is többet?

Mt 27,40.43 mondogatták: „Te, aki lebontod és harmadnapra fölépíted a templomot, szabadítsd meg magad! Ha Isten Fia vagy, szállj le a keresztről! (...) Az Istenben bízott. Mentse hát meg, ha akarja. Hisz azt mondta: Isten Fia vagyok.”

Mt 27,53 Feltámadása után előjöttek a sírokból, bementek a szent városba, és többeknek megjelentek.

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Mk 1,12-13 A Lélek nyomban arra ösztönözte, hogy menjen ki a pusztába. Negyven napig kinn maradt a pusztában, közben megkísértette a sátán. Vadállatokkal volt együtt, de angyalok szolgáltak neki.

Lk 4,1-13 Jézus a Szentlélektől eltelve elment a Jordántól, s a Lélek ösztönzésére a pusztába vonult negyven napra. Itt megkísértette az ördög. Ezekben a napokban nem evett semmit sem, de végül is megéhezett. Ekkor így szólt hozzá az ördög: „Ha Isten Fia vagy, mondd ennek a kőnek, hogy váljék kenyérré!” De Jézus ezt felelte: „Írva van, nemcsak

kenyérrel él az ember.” Erre az ördög fölvezette egy magas hegyre, és egy szempillantás alatt megmutatta neki a földkerekség minden országát. „Mindezt a hatalmat és dicsőséget neked adom – mondta –, mert hisz én kaptam meg, és annak adom, akinek akarom. Ha leborulva hódolsz előttem, az mind a tied lesz.” Jézus elutasította: „Írva van: Uradat, Istenedet imádd és csak neki szolgálj!” Ekkor Jeruzsálembe vitte, a templom párkányára állította és így szólt: „Ha Isten Fia vagy, vesd le magad innét! Hisz írva van: Angyalainak parancsolta felőled, hogy oltalmazzanak; és: Kezükön hordoznak majd, nehogy kőbe üsd a lábad.” De Jézus ezt válaszolta: „Az is írva van: Ne kísértsd Uradat, Istenedet!” Miután az ördög minden kísértést végbevitt, egy időre elhagyta Jézust.

Jn 1,51 Bizony, bizony, mondom nektek: Látni fogjátok, hogy megnyílik az ég, s az Isten angyalai föl- s leszállnak az Emberfia fölött.

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Ter 3,1-7 A kígyó ravaszabb volt a föld minden állatánál, amit az Úristen teremtett. Ezt mondta az asszonynak: „Valóban mondta Isten, hogy nem ehettek a kert valamennyi fájáról?” Az asszony így válaszolt a kígyónak: „A kert fáinak gyümölcséből ehetünk. Isten csak a kert közepén álló fa gyümölcséről mondta: Ne egyetek belőle, ne érintsétek, nehogy meghaljatok.”

Kiv 24,18 Mózes belépett a felhőbe és fölment a hegyre. Mózes negyven nap és negyven éjjel maradt a hegyen.

Kiv 34,28 Negyven nap és negyven éjjel időzött ott az Úrnál, közben semmit sem evett és semmit sem ivott. Felírta a kőtáblákra a szövetség szavait, a tíz kijelentést.

MTörv 3,27 Menj föl a Piszga csúcsára és tekints nyugatra és északra, délre és keletre, hogy lásd a saját szemeddel.

MTörv 6,13 Féld az Urat, a te Istenedet, tiszteld és az ő nevére esküdj!

MTörv 6,16 Ne kísértsétek az Urat, a ti Istenedeket, ahogy Masszában kísértettétek.

MTörv 8,2-3 Gondolj az egész útra, amelyen az Úr, a te Istened negyven éven át vezetett a pusztában, hogy megalázzon, próbára tegyen, megvizsgálja szívedet, vajon megtartod-e majd parancsait vagy sem. Megalázott és hagyta, hogy éhez, aztán mannával táplált, amelyet nem ismertél és atyáid sem ismertek, hogy megtudd: nemcsak kenyérrel él az ember, sokkal inkább azzal él az ember, ami az Úr szájából jön.

MTörv 9,9 Ez akkor történt, amikor fölmentem a hegyre, hogy átvegyem a kőtáblákat, annak a szövetségnek a tábláit, amelyet az Úr veletek kötött: negyven nap és negyven éjjel a hegyen maradtam, sem kenyeret nem ettem, sem vizet nem ittam.

MTörv 10,20 Féld az Urat, a te Istenedet, szolgálj neki, ragaszkodj hozzá és az ő nevére esküdj!

MTörv 32,43 Ti egek, ujjongjatok, Istennek fiai, imádjátok! Ti népek, ujjongjatok népével, Istennek küldöttei, magasztaljátok hatalmát! Mert megtorolja szolgálóinak vérét, hasonlóval fizet ellenségeinek. Bosszút áll gyűlölőin, népének földjét megtisztítja a bűntől.

MTörv 34,1-4 Mózes tehát Moáb pusztájából fölment Nebo hegyére, a Piszga-(hegység) csúcsára, amely Jerikóval szemben van, s az Úr megmutatta neki az egész országot: Gileádot Dánig, egész Naftalit, Efraim és Manassze földjét, Júda egész területét a nyugati

tengerig, a déli országrészt és a (Jordán)-kanyart, Jerikónak, a pálmák városának síkságát, egészen Coárig. Így szólt hozzá az Úr: „Ez az a föld, amelyre Ábrahámnak, Izsáknak és Jákobnak esküt tettem ezekkel a szavakkal: Utódaidnak adom! Megnézheted, saját szemeddel, de oda nem jutsz el!”

1Kir 19,5.8 Ez akkor történt, amikor fölmentem a hegyre, hogy átvegyem a kőtáblákat, annak a szövetségnek a tábláit, amelyet az Úr veletek kötött: negyven nap és negyven éjjel a hegyen maradtam, sem kenyeret nem ettem, sem vizet nem ittam. (...) Fölkelt, evett, ivott, aztán negyven nap és negyven éjjel vándorolt ennek az ételnek az erejéből, egészen az Isten hegyéig, a Hóreb-ig.

Neh 11,1 A nép vezetői Jeruzsálemben telepedtek le, a nép többi része meg sorsot vetett, hogy tízből egy ember Jeruzsálembé, a szent városba jöjjön lakni, a többi kilenc pedig maradjon a városokban.

Zsolt 2,7 Az Úr végzését hirdetem; Ő így szólt hozzám: „A Fiam vagy, ma adtam neked életet.”

Zsolt 91,11-12 Mert elküldi angyalait hozzád, hogy védelmezzenek minden utadon. 1A kezükön hordoznak majd téged, nehogy kőbe botoljék a lábad.

Bölcs 16,26 hogy megtudják fiaid, akiket szeretsz, hogy nem a sokféle fajtájú gyümölcs táplálja az embert, hanem a te szavad tartja meg azokat, akik benned bíznak.

Iz 7,12 De Acház így válaszolt: „Nem kérek jelet, nem kísértem az Urat.”

Iz 48,2 mégis a szent város nevét viselitek, és Izrael Istenére támaszkodtok, akinek ez a neve: „a Seregek Ura.”

Iz 52,1 Kelj föl, kelj föl, öltözz erőbe, Sion! Öltsd fel legszebb ruhádat, Jeruzsálem, te szent város! Mert nem megy át többé rajtad sem körülmetéletlen, sem tisztátalan.

Dán 3,5.10.15.28 Mihelyt meghalljátok a trombita, fuvola és citera, hárfá és lant, duda és a többi zeneszerszám hangját, boruljatok le, és imádjátok az aranyszobrot, amelyet Nebukadnezár király állíttatott. (...) Király, te parancsot adtál ki: Minden ember, aki meghallja a trombita, fuvola és citera, hárfá és lant, duda és a többi zeneszerszám hangját, boruljon le, és imádjá az aranyszobrot. (...) Nos, hát készen vagytok-e rá, hogy mihelyt meghalljátok a trombita, fuvola és citera, hárfá és lant, duda és a többi zeneszerszám hangját, leboruljatok és imádjátok a szobrot, amelyet készíttettem? Mert ha nem imádjátok, még ebben az órában tüzes kemencébe vettetek benneteket. S van-e olyan isten, aki megment titeket a kezemtől? (...) Nebukadnezár ekkor így szólt: „Áldott legyen Sadrak, Mesak és Abednegó Istene, mert elküldte angyalát, és megmentette szolgálait, akik benne bíztak. Inkább megszegették a király parancsát, veszélynek tették ki testüket, semhogy Istenükön kívül más istent tiszteljenek és imádjanak.”

Dán 9,27 Egy hétre szövetséget köt sokakkal, s a hét közepén megszünteti a véres- és ételáldozatot. A templom szárnyán vést hozó undokság lesz, egészen végig, míg a kiszabott büntetés rá nem zúdul a pusztítóra.

ApCsel 15,10 Mit teszitek hát próbára az Istent, miért akarjátok a tanítványok nyakára rakni az igát, amelyet sem atyáink, sem mi nem bírtunk elviselni?

1Kor 10,9 Ne kísértsük az Urat, mint néhányan kísértették, ezért kígyók pusztították el őket.

1Kor 14,25 rejtett gondolatai felszínre kerülnek, úgyhogy arcra borul, imádja az Istent és megvallja: „Valóban köztetek az Isten!”

1Tessz 3,5-6 Így is történt, amint tudjátok. Épp ezért nem bírtam már tovább, elküldtem hozzátok, hogy hírt halljak hitetekről: Vajon a kísértő nem szedett-e rá benneteket, és fáradságunk nem veszett-e kárba? Timóteus éppen most tért vissza tőletek, és jó hírt hozott nekünk hitetek, szeretetetek felől, és arról, hogy szívesen emlékeztek ránk, sőt szeretnétek látni minket, mint ahogy mi is titeket.

Zsid 1,6.14 Amikor Elsőszülöttét bevezeti a világba, ezt mondja: „Imádja őt Isten minden angyala. (...) Nemde ők mind szolgáló lelkek? Azok szolgálatára vannak küldve, akik majd öröklük az üdvösséget.

Zsid 2,18 Így, mivel maga is kísértést szenvedett, tud segíteni azokon, akik a kísértéssel küzdenek.

Zsid 4,15 Főpapunk ugyanis nem olyan, hogy ne tudna együtt érezni gyöngeségeinkkel, hanem olyan, aki hozzánk hasonlóan mindenben kísértést szenvedett, a bűntől azonban ment maradt.

Jel 4,10 a huszonnégy vén leborult a trónon ülő előtt, és imádta az örökkön-örökké élő. Koszorújukat a trón elé tették és zengték

Jel 5,14 A négy élőlény így felelt: „Ámen!” A vének pedig leborultak és imádták.

Jel 7,11 Az angyalok mind a trón, a vének és a négy élőlény körül álltak, arcra borultak a trón előtt, és imádták az Istent

Jel 11,2 De a templom külső udvarát hagyd ki, és ne mérd fel, mert a pogányoké lesz, akik a szent várost negyvenkét hónapig tiporják.

Jel 11,16 Ekkor a huszonnégy vén, aki az Úr színe előtt a trónuson ült, arcra borult, és imádta az Istent

Jel 19,4 A huszonnégy vén és a négy élőlény leborult, imádták a trónon ülő Istent, ezekkel a szavakkal: „Ámen! Alleluja!

Jel 19,10 Lába elé borultam, hogy imádjam, de ő így szólt:

„**Vigyázz, ne** edd! Szolgatársad vagyok neked és testvéreidnek, akik tanúságot tesznek Jézusról. Az Istent imádd!” Mert Jézus tanúsága a prófétaság lelke.

Jel 21,2 Akkor láttam, hogy a szent város, az új Jeruzsálem alászállt az égből, az Istentől. Olyan volt, mint a vőlegényének fölékesített menyasszony.

Jel 21,10 És lélekben elvitt egy nagy magas hegyre, s ott megmutatta nekem a mennyből, az Istentől alászállt szent várost, Jeruzsálemet.

Jel 22,8 Én, János hallottam és láttam ezeket. Miután hallottam és láttam, arcra borultam az angyal előtt, aki ezeket megmutatta nekem, hogy imádjam.

Jel 22,19 S ha valaki elvesz ennek a prófétai könyvnek szavaiból, Isten megvonja tőle a jogot az élet fájához és a szent városhoz, amelyek ebben a könyvben meg vannak írva.

2. MEDITATIO – ELMÉLKEDÉS

2.1. PATRISZTIKUS NÉZŐPONT

Nagy Szent Gergely: Nem volt méltatlan Urunk megkísértése, aki azért jött, hogy legyőzze halálával halálunkat. Le kellett győznie a kísértések leküzdésével a mi kísértéseinket. De Üdvözítőnk megkísértése különbözik a mienktől. Mivel mi csupán húsból vagyunk, bűnben születtünk, Ő azonban bűn nélkül született a világra, ezáltal az Ő megkísértése csak külső és nem belső. Ez azonban nem jelenti azt, hogy könnyű dolga volt, avagy nem ért meg bennünket. Hogy ezt lássuk, ugyanazzal kísértetett meg, mint Ádám, a gőgösséggel. Neki azt ígérte a Sátán, hogy istenné lehet, ismerheti a jót és a rosszat. Az Úr Jézusnak felajánlotta, hogy látványos Messiás legyen, amikor arra akarta rávenni, hogy ugorjon le a Templom párkányáról. Felajánlotta neki, hogy az egész föld fölött uralkodjon, ha neki szolgál. Megtette ezt azért, mert Üdvözítőnk Szent Pál szavaival:

„Ő, isteni mivoltában nem tartotta Istennel való egyenlőségét olyan dolognak, amihez föltétlenül ragaszkodják” (Fil 2,6.) Lássátok meg ebben, testvéreim, az Úr türelmét. Nem pusztította el a kísértőt, nem élt isteni hatalmával, hanem türelemmel a Szentírásból válaszolt a támadásokra és győzte le azokat. Lássuk meg ebben, testvéreim, a saját türelmetlenségünket, amikor kísértésben vagyunk vagy sérelem ér bennünket, mindjárt fenyegetőzünk olyanokkal, amelyet meg se tudnánk tenni. Vegyünk példát Istenünkről! Ezzel az evangéliumi szakasz a Nagyböjt kezdetén van még, amely nem csupán ételről és italról való lemondásból áll. Légy Isten előtt telve irgalommal és kegyelemmel embertársad felé:

„Tudjátok, milyen az a böjt, amelyet én kedvelek? Ezt mondja Isten, az Úr: Törd össze a jogtalan bilincseket, és oldd meg az iga köteleit! Bocsásd szabadon az elnyomottakat, törj össze minden igtát! Törd meg az éhezőnek kenyeredet, és a hajléktalan szegényt fogadd be házádba. Ha mezítelent látsz, öltöztess föl, és ne fordulj el embertársad elől!” (Iz 58, 6 - 7)

2.2. TANÍTÓHIVATALI NÉZŐPONT

2.2.1. KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

394. A Szentírás bizonyítja annak ártó befolyását, akit Jézus „kezdetől fogva gyilkosnak nevez” (Jn 8,44), s aki még azt is megkísérelte, hogy Jézust eltérítse Atyjától kapott küldetésétől. „Az Isten Fia azért jelent meg, hogy az Ördög műveit lerombolja” (1Jn 3,8). Ezen művek legsúlyosabbja a következmények miatt a hazug félrevezetés volt, mely az embert rávette, hogy ne engedelmeskedjék Istennek.

538. Az evangéliumok beszélnek egy magányos időszakról, melyet Jézus közvetlenül a Jánostól fölvetett keresztsége után a pusztában töltött: „a Lélek a pusztába vitte Őt” (Mk 1,12), és Ő ott maradt negyven napig étlenül; vadállatok között élt és angyalok szolgáltak neki. Ennek az időszaknak a végén a Sátán háromszor kísérti meg Őt, hogy próbára tegye fiúi kapcsolatát Istennel. Jézus visszaveri e támadásokat, melyek összefoglalják az Ádámot a Paradicsomban és Izraelt a pusztában ért kísértéseket, ezután az ördög egy időre visszahúzódott Tőle (Lk 4,13).

539. Az evangélisták utalnak e titokzatos esemény üdvtörténeti jelentőségére. Jézus az új Ádám, aki hűséges marad abban, amiben az első engedett a kísértésnek. Jézus tökéletesen teljesíti Izrael hivatását: azokkal ellentétben, akik egykor negyven évig provokálták Istent a pusztában, ezzel szemben Krisztus Isten Szolgájának bizonyul, aki egészen engedelmes Isten akaratának. Jézus ebben győztes az ördöggel szemben: „megkötözte az erőset”, hogy elragadja tőle a zsákmányt. Jézus győzelme a pusztában a kísértő fölött szenvedésének győzelmét elővételezi, mely szenvedés az Atya iránti fiúi szeretet legnagyobb engedelmissége.

540. A kísértés megmutatja, hogy Isten Fia mely módon Messiás, ellentétben azzal a szereppel, amit a Sátán javasolt neki, s melyben az emberek szívesen látták volna. Ezért Krisztus helyettünk győzte le a Kísértőt: „Főpapunk ugyanis nem olyan, hogy ne tudna együttérezni gyöngeségeinkkel, hanem olyan, aki hozzánk hasonlóan mindenben kísértést szenvedett, a bűntől azonban ment maradt” (Zsid 4,15). A negyven napos böjti idő által az Egyház minden esztendőben egyesül Jézus misztériumával a pusztában.

2119. Az istenkísértés szóval vagy tettel próbára teszi Isten jóságát és mindenható erejét. Ezért akarta elérni a Sátán Krisztusnál, hogy vesse le magát a templom párkányáról, így kényszerítve Istent beavatkozásra. Jézus Isten szavát szegezte szembe a Sátánnal: „Ne kísértsd Uradat, Istenedet” (MTörv 6,16). Az ilyen istenkísértésben rejlő kihívás sérti azt a tiszteletet és bizalmat, mellyel Urunknak, Teremtőnknek tartozunk. Azt jelenti, hogy kételkedünk szeretetében, gondoskodásában és hatalmában.

2846. Ez a kérés az előzőnek a gyökerét érinti, mert bűneink a kísértésbe való beleegyezés gyümölcsei. Atyánkat arra kérjük, hogy ne „vigyen” minket kísértésbe. Nehéz a görög kifejezést egy szóval lefordítani, mert azt jelenti, „ne hagyj minket kísértésbe jutni”, vagy: „ne engedd, hogy engedjünk a kísértésnek”. „Istent ugyanis nem lehet rosszra kísérteni, és Ő sem kísért senkit” (Jak 1,13), épp ellenkezőleg, meg akar szabadítani minket a kísértéstől. Arra kérjük, ne engedjen olyan útra lépni, mely bűnbe vezet. A „test és a Lélek” közötti harcban élünk. E kérés a megkülönböztetés és az erő Lelkéért könyörög.

2847. A Szentlélek segítségével különbséget tudunk tenni a belső ember fejlődéséhez szükséges és kipróbált erényre irányuló próbatét, illetve a bűnbe és a halálba vezető kísértés között. Különbséget kell tennünk a „megkísértettség” és a „kísértésbe való beleegyezés” között is. Végül a megkülönböztetés erénye föltárja a kísértés hazugságát: tárgya látszólag „jó (...), szemre szép és kívánatos” (Ter 3,6), valójában azonban gyümölcse a halál.

„Isten azt sem akarja, hogy a jót valaki kényszerrel kapja, hanem önként (...). Egyébként az a kísértés haszna. Istenen kívül ugyanis mindenki elől rejtve van, még önmagunk előtt is, hogy mi mindent hordozunk a lelkünkben; de ezek a kísértés révén nyilvánvalóvá válnak, hogy továbbra már ne legyen titok, milyenek vagyunk, hanem megismervén, kik vagyunk, amennyiben akarjuk, érezzük nyomorúságainkat, és adjunk hálát a jókért, melyek a kísértés által mutatkoztak meg nekünk.”

2848. „Nem vitetni a kísértésbe” magában foglalja a szív döntését: „Mert ahol a kincsed, ott a szíved is. (...) Senki sem szolgálhat két úrnak.” (Mt 6,21–24) „Ha a Lélekből élünk, a Lélek szerint is kell járnunk” (Gal 5,25). Ebben a Szentlélekkel való „egyvetértésben” az

Atya erőt ad nekünk. „Eddig emberi erőt meghaladó kísértés még nem ért titeket. Hűséges az Isten, erőtökön felül nem hagy megkísérteni, hanem a kísértéssel együtt a szabadulás lehetőségét is megadja, hogy kibírjátok.” (1Kor 10,13)

2849. E küzdelem és győzelem csak imádsággal lehetséges. Jézus kezdettől fogva halálküzdelmének végső harcáig az imádság által legyőzője a Kísértőnek. A mi Atyánkhoz intézett jelen kérdésben Krisztus összekapcsol minket a maga harcával és halálküzdelmével. Az Ő virrasztásával közösségben virrasztó szív az evangéliumokban nyomatékosan szerepel. A virrasztás a „szív őrsege” és Jézus kéri az Ő Atyját, hogy őrizzen meg minket az Ő nevében. A Szentlélek szüntelenül próbál ébreszteni minket erre a virrasztásra. E kérés földi harcunk utolsó kísértésével kapcsolatban nyeri el drámai jelentését; ekkor a végső állhatatosságot kéri. „Íme, én úgy jövök el, mint a tolvaj. Boldog, aki virraszt.” (Jel 16,15)

385. Isten végtelenül jó, és minden műve jó. Azonban senki nem kerül el a szenvedés, a természetes bajok – melyek, úgy tűnik, a teremtmény korlátaival együtt adóttak – megtapasztalását, s mindenekelőtt senki nem kerülheti ki az erkölcsi rossz problémáját. Honnan származik a rossz? „Kerestem a rossz eredetét, de nem találtam megoldást” – mondja Szent Ágoston, és fájdalmas keresése csak az élő Istenhez való megtérésében talált választ. Mert „a gonoszság (...) misztériuma” (2Tesz 2,7) csak „a hit misztériumának” fényében válik láthatóvá. Az isteni szeretet Krisztusban történt kinyilatkoztatása egyszerre mutatja meg a bűn nagyságát és a kegyelem túlaradását. Ha föltesszük tehát a kérdést, hogy honnan ered a rossz, hitünk tekintet Arra kell irányítanunk, aki egyedüli legyőzője a rossznak.

386. A bűn jelen van az ember történelmében: hiába kísérelnénk meg tudatlanba venni vagy más nevekkel illetni e sötét valóságot. Ahhoz, hogy valaki megérthesse a bűn mibenlétét, elsősorban el kell ismernie az embert Istenhez fűző mély köteléket, mert e kapcsolaton kívül a bűn rosszasága a maga lényegében – mint Isten elutasítása vagy szembehelyezkedés vele – nem fedezhető fel, de továbbra is megterheli az ember életét és történelmét.

387. A bűn, s főként az áteredő bűn valóságát csak az isteni kinyilatkoztatás világítja meg. Azon megismerés nélkül, melyet Isten ad nekünk, a bűnt nem lehet világosan fölismerni, és megjelenik a kísértés, hogy a bűnt úgy értelmezzük, mint fejlődési rendellenességet, pszichikai gyöngeséget, mint tévedést vagy egy helytelen társadalmi szerkezet kikerülhetetlen következményét stb. Csak Isten emberre vonatkozó tervének ismeretében értjük meg, hogy a bűn visszaélés azzal a szabadsággal, melyet Isten a teremtett személyeknek ajándékoz azért, hogy szeretni tudják őt és egymást.

388. A kinyilatkoztatás előrehaladtával egyre világosabbá lett a bűn valósága is. Jóllehet Isten ószövetségi népe a Teremtés könyvében a bűnbeesésről elbeszélte történet fényében eljutott az emberi lét fájdalmáig, de e történet végső jelentését nem tudta megérteni; e jelentés csak Jézus Krisztus halálának és föltámadásának fényében tárult föl. Az embernek meg kellett ismernie Krisztust mint a kegyelem forrását, hogy megismerhesse Ádámot mint a bűn forrását. A Szentlélek, akit a föltámadott Krisztus küld nekünk, azért jött, hogy „meggyőzze a világot a bűnről” (Jn 16,8) azáltal, hogy kinyilatkoztatja, ki az, aki megvált a bűntől.

389. Az áteredő bűnről szóló tanítás, hogy úgy mondjuk, „visszája” ennek az örömhírnék: Jézus minden ember Üdvözítője, mindenki rászorul az üdvösségre, és az üdvösség Krisztus jóvoltából mindenkinek följánlott valóság. Az Egyház, mely birtokában van Krisztus gondolatainak, világosan tudja, hogy az áteredő bűnről adott kinyilatkoztatáshoz nem lehet hozzányúlni anélkül, hogy Krisztus misztériuma ne sérülne.

390. A bűnbeesés története (Ter 3) képes beszédet használ, de egy őseseményt ír le, mely az ember történelmének kezdetén játszódott le. A kinyilatkoztatás megadja nekünk a hitbeli bizonyosságot, hogy az emberiség egész történelmére rányomja bélyegét az áteredő bűn, melyet ősszüleink szabad akarattal követtek el.

396. Isten az embert saját képmására teremtette, és barátságába fogadta. Az ember, a szellemi teremtmény ebben a barátságban csak úgy élhet, hogy szabadon aláveti magát Istennek. Ezt fejezi ki az embernek adott tilalom, hogy ne egyen a jó és a rossz tudásának fájáról, „mert azon a napon, amikor róla eszel, meg fogsz halni” (Ter 2,17). „A jó és a rossz tudásának fája” (Ter 2,17) szimbolikusan arra az áthághatatlan küszöbre utal, melyet az embernek mint teremtménynek szabadon el kell ismernie és hűségesen tiszteletben kell tartania. Az ember a Teremtőtől függ; alá van vetve a teremtés törvényeinek és az erkölcsi normáknak, melyek a szabadság használatát szabályozzák.

397. Az Ördögtől megkísértett ember hagyta, hogy szívében meghaljon a Teremtője iránti bizalom, és visszaélve szabadságával nem engedelmeskedett Isten parancsának. Ebben állt az ember első bűne. Ettől kezdve minden bűn engedetlenség Istennel szemben és bizalmatlanság az Ő jóságával szemben.

398. E bűnben az ember Isten elé helyezte magát, és ezáltal megvetette Istent: önmagát választotta Istennel szemben, teremtett voltának követelményeivel szemben, és ezért saját java ellenére. A szentség állapotában teremtett ember arra rendeltetett, hogy Isten a dicsőségben teljesen „megistenítse” őt. Az ördög kísértésére olyan akart lenni, „mint Isten”, de „Istennen kívül és Isten előtt, és nem Isten szerint”.

399. A Szentírás bemutatja ennek az első engedetlenségnek tragikus következményeit. Ádám és Éva azonnal elveszítették az eredeti szentséget. Félték Istentől, akiről egy olyan Isten torz képét alkották maguknak, aki féltékeny a maga előjogaira.

400. Az eredeti igazságnak köszönhető összhang megbomlott; megtört a lélek szellemi képességeinek uralma a test fölött; a férfi és a nő közötti egységben feszültségek támadtak; kapcsolataikat az ösztönösség és az uralomvágy határozta meg. A teremtéssel való összhang is összetört: a látható teremtés idegen és ellenséges lett. Az ember miatt a teremtés a romlás rabszolgaságába süllyedt. Végül valóság lett az a következmény is, amit az engedetlenség esetére Isten kifejezetten kilátásba helyezett: az ember „visszatér a porba, melyből vétetett”. Az emberiség történelmébe belép a halál.

359. „Az ember misztériuma csak a megtestesült Ige misztériumában ragyog föl igazán”: „A boldog Apostol ma két emberről mondta, hogy az emberi nem kezdetét jelentik, tudniillik Ádámról és Krisztusról. (...) Az első Ádám, mondja, élőlényé lett, az utolsó Ádám éltető lélekké. Azt az elsőt ez az utolsó teremtette, és ő adta neki a lelket, hogy élővé váljon. (...) Ez az utolsó Ádám az, aki megformálásakor az elsőnek a maga képét adta. Ebből következett, hogy magára vette annak alakját és nevét, hogy el ne vesszen az, akit a

saját képmására alkotott. Első Ádám – utolsó Ádám: az elsőnek volt kezdete, az utolsónak nincs vége, mert ez az utolsó valójában az első. Mondja is: »Én vagyok az első és az utolsó«.

402. Ádám bűnébe minden ember bele van foglalva. Szent Pál ezt mondja: „Egy ember engedetlensége által bűnössé váltak sokan” (Róm 5,19), azaz minden ember: „Amint tehát egy ember által lépett a világba a bűn, majd a bűn folyamányaként a halál, és így a halál minden ember osztályrésze lett, mert mindnyájan bűnbe estek (...)” (Róm 5,12). A bűn és a halál egyetemes voltaival állítja szembe az Apostol a Krisztusban való üdvösség egyetemességét: „Amint tehát egynek vétke minden emberre kárhozatot hozott, úgy egynek [Krisztusnak] igazsága az élet megigazulását” (Róm 5,18).

403. Az Egyház Szent Pált követve mindig tanította, hogy az emberekre nehezedő mérhetetlen nyomorúság, rosszra való hajlandóságuk és halandóságuk meg nem érthető ezeknek Ádám bűnével való kapcsolata és a ténnyel való kapcsolat nélkül, hogy ő átadta nekünk a bűnt, melytől érintetlen születünk valamennyien, s mely „a lélek halála”. E hitbizonyosság miatt szolgáltatja ki az Egyház a keresztséget a bűnök bocsánatára a csecsemőknek is, akik személyes bűnt nem követtek el.

404. Ádám bűne hogyan vált minden leszármazottjának bűnévé? Az egész emberi nem úgy van Ádamban, „mint egyetlen ember egyetlen teste”. „Az emberi nem ezen egysége” miatt minden ember benne foglaltatik Ádám bűnében, mint ahogy mindannyian benne foglaltatnak a Krisztus igazságában. Az áteredő bűn átszármazása azonban misztérium, melyet teljesen nem tudunk megérteni. A kinyilatkoztatás által azonban tudjuk, hogy Ádám az eredeti szentséget és igazságot nemcsak önmaga, hanem az egész emberi természet számára kapta: Amikor Ádám és Éva engedett a kísértőnek, személyes bűnt követtek el, de ez a bűn az emberi természetet érinti, melyet bűnük után bukott állapotban adnak tovább. Olyan bűn ez, mely nemzés által az egész emberiségre átszármazik; tudniillik egy olyan emberi természet továbbadása által, mely meg van fosztva az eredeti szentségtől és igazságtól. Ezért az áteredő bűnt analóg értelemben nevezzük „bűnnek”: „magunkra vont” (contractum), és nem elkövetett bűn; állapot, és nem cselekedet.

405. Az áteredő bűn, jóllehet mindenki sajátja, Ádám egyetlen leszármazottjában sem személyes bűn. Megfosztottság az eredeti szentségtől és igazságtól, de az emberi természet teljesen nem romlott meg: természetes erői megsebesültek, tudatlanságnak, fájdalomnak és a halál uralmának vettetett alá és hajlik a bűnre (e rosszra való hajlandóságot nevezzük „concupiscentiának”). A keresztség Krisztus kegyelmének életét ajándékozva eltörli az áteredő bűnt, és az embert ismét Isten felé fordítja, de a meggyöngült és rosszra hajló természetet sújtó következmények megmaradnak az emberben, és lelki harcra hívják.

406. Az Egyháznak az áteredő bűn átszármaztatásáról szóló tanítása főleg az 5. században, különösen Szent Ágoston antipelagiánus gondolkodása hatására, és a 16. században a reformációval szemben tisztázódott. Pelagius azt tartotta, hogy az ember pusztán szabad akaratának természetes erejével, Isten kegyelmének segítségével nélkül képes erkölcsileg jó életet élni, és Ádám bűnének hatását a rossz példa hatására csökkentette. Ezzel szemben az első reformátorok azt tanították, hogy az ember az áteredő bűn miatt teljesen megromlott, és szabadsága semmivé vált. A minden ember által örökölt bűnt

azonosították a rosszra való hajlandósággal, a concupiscentiával, mely legyőzhetetlen. Az Egyház az áteredő bűnre vonatkozó kinyilatkoztatás tartalmáról különösen is nyilatkozott 529-ben a II. Orange-i Zsinaton és 1546-ban a Trienti Zsinaton.

407. Az áteredő bűnről szóló tanítás a krisztusi megváltásról szóló tanítással együtt világos képet ad az emberről és cselekedeteiről a világban. Az őszülők bűne által az Ördög bizonyos uralmat nyert az ember fölött, de az ember szabad maradt. Az áteredő bűn „rabszolgasághoz vezet az Ördögnek, vagyis annak hatalma alatt, »aki a halál birodalmát birtokolta«,„. Annak figyelmen kívül hagyása, hogy az emberi természet sebzett és rosszra hajló, súlyos tévedésekre vezet a nevelés, a politika, a társadalmi cselekvés és az erkölcsiség területén.

408. Az áteredő bűn és az emberek minden személyes bűnének következményei a világra a maga egészében bűnös állapotot hoznak, melyet Szent János kifejezésével „a világ bűnének” lehet nevezni (Jn 1,29). E kifejezéssel jelöljük azt a negatív hatást is, melyet az emberek bűnéből származó társadalmi föltételek és struktúrák a személyekre gyakorolnak.

409. A „teljesen a gonosz hatalmában lévő” (1Jn 5,19) világ e tragikus állapota küzdelemmé teszi az ember életét:

„Az emberek egész történelmén végighúzódik a kemény harc a sötétség hatalmai ellen, mely a történelem hajnalán kezdődött és az utolsó napig fog tartani az Úr tanítása szerint. E harc részeseként az embernek szüntelenül küzdenie is kell, hogy kitarthasson a jóban; és saját belső egységét csak Isten kegyelmének segítségével és komoly erőfeszítések árán tudja elérni.”

410. Bukása után Isten nem hagyta magára az embert. Épp ellenkezőleg, Isten hívja őt és titokzatos módon hirdeti neki a rossz fölötti győzelmet és a fölemelést a bukásból. A Teremtés könyvének e szakaszát Protoevangéliumnak, `Ősevangéliumnak' nevezzük, mivel ez az első híradás a megváltó Messiásról és a harcról a kígyó és az Asszony között, valamint az Asszony utódának végső győzelméről.

411. A keresztény hagyomány e szentírási részletben az „új Ádámról” szóló jövendölést látja, aki a „kereszthalálig tartó engedelmisségével” (Fil 2,8) túlradó módon teszi jóvá Ádám engedetlenségét. Egyébként számos egyházatya és egyháztanító a „protoevangéliumban” megjövendölt Asszonyban Krisztus anyját, Máriát mint „új Évát” látja. Ő volt az, aki elsőként és egyedülálló módon részesült Krisztus bűn fölötti győzelméből: az áteredő bűn minden szennyétől mentesnek őriztetett meg, és egész földi életében Isten különleges kegyelméből semmiféle bűnt nem követett el.

615. „Ahogy egy embernek engedetlensége miatt bűnössé váltak sokan, úgy válnak egynek engedelmissége miatt sokan igazzá” (Róm 5,19). Jézus halálig tartó engedelmissége által beteljesítette a szenvedő Szolga helyettesítő szerepét, aki engesztelésül adja oda életét, hordozva sokak bűnét, akiket gonoszságaikat hordozva megigazulttá tesz. Jézus helyrehozta vétkeinket, és elégtételt adott az Atyának bűneinkért.

2.2.2. PÁPAI GONDOLATOK

XVI. BENEDEK PÁPA DEUS CARITAS EST KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

28. Annak érdekében, hogy az igazságosságért folytatandó küzdelem és a szeretet szolgálata közötti kapcsolatot pontosabban leírhassuk, két alapvető igazságot kell figyelembe vennünk:

a) A társadalom és az állam igazságos rendje a politika központi feladata. (...) A hitnek megvan a maga lényege tudniillik, hogy a találkozás az élő Istennel – olyan találkozás, mely az ész sajátos területét messze meghaladó új horizontot nyit számunkra. Ugyanakkor az ész számára tisztító erő is. Isten távlatából szabadítja meg vakságától, és segíti, hogy egyre inkább önmaga legyen. Lehetővé teszi az ész számára, hogy jobban működjön és sajátos tárgyait jobban lássa. S éppen itt kell becsatlakoznia a katolikus szociális tanításnak: nem akar az Egyház számára hatalmat szerezni az állam fölött; a hithez tartozó belátásokat és magatartásmódokat sem akarja azokra rákényszeríteni, akik nem osztoznak ebben a hitben. Egyszerűen hozzá akar járulni az ész tisztulásához, és segíteni akar abban, hogy itt és most fölismerhesse, mi a helyes, s azt végre is tudja hajtani. (...)

b) A szeretetre – a karitászra – mindig szükség lesz, még a legigazságosabb társadalomban is. Nincs olyan igazságos államrend, mely fölöslegessé tehetné a szeretet szolgálatát. Aki a szeretetet meg akarja szüntetni, arra törekszik, hogy az embert mint embert szüntesse meg. Vigasztalásra és segítségre szoruló szenvedés mindig lesz. Magányosság mindig lesz. Olyan anyagi szükséghelyzetek is mindig adódnak, melyekben a megélt felebaráti szeretet segítségére van szükség. A totális gondoskodó állam, mely mindent magához von, végezetül olyan bürokratikus intézménnyé válik, mely a lényegeset nem képes nyújtani, amire a szenvedő embernek – minden embernek – szüksége van: a szeretetteljes, személyes odafordulást. Nem mindent szabályozó és uraló államra van szükségünk, hanem olyan államra, mely a szubszidiaritás elvének megfelelően nagylelkűen elismeri és támogatja a különböző társadalmi erőkből született kezdeményezéseket, melyek összekapcsolják a spontaneitást a segítségre szoruló emberekhez való közelséggel. Az Egyház ilyen eleven erő: él benne a Krisztus Lelke által ébresztett szeretet, mely az embereknek nemcsak anyagi segítséget, hanem lelki erősítést és gyógyítást is nyújt, melyre gyakran nagyobb szükség van, mint az anyagi támogatásra. Az a fölfogás, mely szerint az igazságos struktúrák fölöslegessé tennék a szeretet gyakorlását, valójában materialista emberképet rejt: azt a babonát, hogy az ember „csak kenyérből” él (Mt 4,4; vö. MTörv 8,3) – ez olyan meggyőződés, mely lealacsonyítja az embert, és éppen sajátosan emberi mivoltát tagadja.

XVI. BENEDEK PÁPA VERBUM DOMINI KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

63. Az Áldások Könyve használata közben is szenteljünk figyelmet Isten Szavának felolvasására, hallgatására és magyarázatára rövid intelmek formájában, hogy az áldás cselekménye az Egyház által biztosított esetekben, és amikor a hívők igénylik, ne legyen elszigetelt jelenség, hanem a maga módján kapcsolódjon be Isten népének liturgikus életébe. Ebben az értelemben az áldás, mint szent jel „Isten Szavából nyeri jelentését és hatékonyságát”. Éppen ezért fontos ezeket a helyzeteket is fölhasználni arra, hogy a hívőkben föltámadjon az éhség és a szomjúság minden szóra, amely Isten szájából származik (vö. Mt 4,4).

83. Az Istennek szentelt étellel kapcsolatban a Szinódus elsősorban arra emlékeztetett, hogy ez az életforma „Isten Szavának meghallásából születik, és az evangéliumot ételszabályként fogadja el”. A szűzi, szegény és engedelmes Krisztus követésében élt élet ily módon „Isten Szavának élő »egzegézise«” A Szentlélek, kinek erejéből leírták a Bibliát, ugyanaz, mint aki „Isten Szavának új fényével világosítja meg a rendalapítókat. Ebből az isteni Szóból fakad minden karizma és minden regula ezt akarja kifejezni”, és ez indítja el a keresztény életnek az evangéliumi radikalizmus által meghatározott sajátos útjait.

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA EVANGELIUM VITAE KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

48. (...) Teljességgel lehetetlen ugyanis, hogy az élet egész és hiteles maradjon, ha elszakad a jótól; a jó pedig a maga részéről lényegében kötődik az Úr parancsolataihoz, azaz az „élet törvényéhez”. A megvalósítandó jó nem teherként nehezedik az életre, mert az élet értelme éppen a jó, és élni csak a jó megvalósításával lehet.

A Törvény egészének tehát az a rendeltetése, hogy oltalmazza az ember életét. Ez a magyarázata annak, miért oly nehéz megtartani a „ne ölj” parancsolatot, ha nem tartják meg az élet többi igéjét, s köztük ezt is. Ha nem ebben az összefüggésben látják, a parancsolat merő kívülről érkező kötelezettség, melyet hamarosan korlátozni akarnak, keresni kezdik a kibúvókat és a kivételeket alóla. A „ne ölj” csak akkor ragyog föl újra az ember javaként – minden szempontból és minden kapcsolatában –, ha kitárulunk Isten, az ember és a történelem igazsága előtt. Ebben a távlatban foghatjuk föl a Második Törvénykönyv azon részének teljes jelentését, amellyel Jézus az első kísértésre válaszolt: „Nemcsak kenyérrel él az ember, ... hanem minden igével, mely az Úr szájából származik”.

Csak az Úr szavának meghallgatásával képes az ember méltóságának és igazságának megfelelően élni; csak Isten Törvénye megtartásával képes az élet és a boldogság gyümölcseit teremni: „Aki megtartja, élni fog, aki elhagyja, meghal”.

100. Az élet új kultúrájáért tett nagy erőfeszítéseink közepette a Krisztusba vetett bizalom erősít és lelkesít bennünket, aki tudja, hogy a mennyek országához hasonlóan az élet Evangéliuma is növekvőben van, és bőséges termést hoz. Kétségtelenül ijesztő az aránytalanság a „halál kultúráján” munkálkodók kezében lévő sok és hatalmas eszköz és azon lehetőségek között, melyekkel az „élet és a szeretet kultúrájának” terjesztői rendelkeznek. Mi azonban tudjuk, hogy bízhatunk Isten segítségével, akinél semmi sem lehetetlen.

E szívbeli bizonyossággal és minden férfi és nő sorsáért aggódva ismétlem meg ma mindenkinek, amit az őket fenyegető veszedelmek közepette nehéz feladataikkal küzdő családoknak mondtam: sürgetően szükségünk van az életért szóló nagy imádságra szerte az egész világon. Minden keresztény közösségből, csoportból vagy társulásból, minden családból, s minden egyes hívő szívéből – a megszokott és külön ezért mondott imádságokban – szálljon föl Istenhez, az élet Teremtőjéhez és szerelmeséhez a buzgó kérés. Maga Jézus mutatta meg, hogy az imádság és a böjt a fő és leghatásosabb fegyver a gonosz erői ellen, és mondta tanítványainak, hogy egyes ördögök másként nem űzhetők ki. Alázattal és bátran kezdjünk újra imádkozni és böjtölni, hogy elnyerjük, hogy a Magasságból jövő erő lerontsa a család és a hazugság falait, melyek oly sok fivérünk és nővérünk szeme előtt takarják el az életellenes magatartások és törvények romlott

természetét, és nyissa meg szívüket a szeretet és az élet civilizációját szolgáló vágyakra és elhatározásokra.

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA VITA CONSECRATA KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

7. Örömet és reményt fakaszt látnunk, hogy ma újjáéled a szüzek ősi rendje, melyről a keresztény közösségek az apostoli időktől kezdve tanúskodnak. A szentelés által, melyet a megyéspüspök végez, különleges kapcsolatba lépnek az Egyházzal, melynek szolgálatára odaadják magukat akkor is, ha továbbra is a világban maradnak. Akár egyedül, akár közösségben élnek, páratlan eszkatologikus képmásai ők az égi menyasszonynak és az eljövendő életnek, melyben az Egyház a maga teljességében fogja élni szeretetét Vőlegénye, Krisztus iránt.

A remeteként élő férfiak és nők – akár régi szerzethez vagy új intézményekhez tartoznak, akár közvetlenül a megyéspüspök joghatósága alatt állnak –, a világtól való belső és külső elkülönülésük által bizonyítják a jelen valóság mulandó voltát, s böjtölésük és bűnbánatuk által megmutatják, hogy nemcsak kenyérrel él az ember, hanem Isten igéjével is (vö. Mt 4,4). Egy ilyen „pusztában” folyó élet kihívás a hozzájuk hasonlók és az egész egyházi közösség felé, hogy soha ne tévesszük szem elől a legfőbb hivatást, tudniillik, hogy mindig az Úrral legyünk.

Az özvegyasszonyok apostoli kortól ismert Istennek szentelése (vö. 1Tim 5,5-9-10; 1Kor 7,8) újra gyakorlat, s ennek megfelelően az özvegy férfiaké is. Az örökös tisztasági fogadalommal ezek a személyek Isten országának jeleként Istennek szentelik magukat, hogy imádságban és az Egyház szolgálatában éljenek.

2.3. LITURGIKUS NÉZŐPONT

2.3.1. AZ EVANGÉLIUMI SZAKASZ KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI A SZENTMISE SZERTARTÁSÁNAK EGYÉB SZÖVEGEIVEL

A mai *evangélium* (Mt 4,1-11) Jézus megkísértésének történetét beszéli el. Nagyböjt első vasárnapján a liturgikus szövegekben elsősorban teológiai kapcsolódási pontokat találunk. A szentlecke (hosszabb forma: Róm 5,12-19; rövidebb forma: Róm 5,12.17-19) adja meg ezt az értelmezési síkot: „Mert miként egynek vétke minden emberre kárhozatot hozott, ugyanúgy egynek igaz voltaminden ember életére megigazulást áraszt. Amint ugyanis egynek engedetlensége minden embert bűnössé tett, ugyanúgy egynek engedelmsége igazzá tett sokakat”. Ez köti össze az evangéliumot az olvasmánnyal (Ter 2,7-9.3,1-7a), mely az első emberek teremtését és bűnbeesését beszéli el.

A *válaszos zsoltár* (Zsolt 50,3-4.5-6a.12-13.14 és 17) a bűnbánati zsoltárból idéz, segít a nagyböjti bűnbánatot felindítani: „Könyörülj, Urunk, Istenünk, mert nagy a vétkünk”.

Az *egyetemes könyörgések* szintén a bűnbánatot emelik ki, valamint a böjt szerepét, melyben Jézust követjük, aki szintén böjtölt. A papi bevezető így szól: „Imádkozzunk, testvéreim, mennyei Atyánkhoz, és kérjük kegyelmét, hogy bűnbánó szívvel és önmegtagadó lélekkel ünnepeljük a Szent Negyvennapot!” Az első könyörgés gyakorlatilag a Jézust érő kísértések magvát foglalja össze: „Tartsd távol, Urunk, Egyházadtól az anyagiasság és a hatalomvágy szellemét!”. A második is a gonosz kísértéseitől való

szabadulást kéri: „Szabadítsd meg, Urunk, népedet a gonosz lélek kísértéseitől!”. A harmadik a Jézuséhoz hasonló magatartást kéri, az általa idézett mózesi törvény szavaival: „Add, Urunk, hogy hívő néped csak téged imádjon, és egyedül neked szolgáljon!”. A negyedik és az ötödik a kísértésekben való állhatatosságot kéri, melyben szintén Jézus evangéliumi története a példa: „Add, Urunk, hogy imádsággal és önmehtagadással készüljünk fel a kísértések legyőzésére!”; „Add, Urunk, hogy a kísértés idején mindig téged válasszunk!”.

A *prefáció* Krisztus megkísértéséről szintén az evangéliumi elbeszélést tartja szem előtt: „(Ő) Amikor negyven napon át a földi tápláléktól megtartóztatta magát, – megszentelte böjtjével az önfegyelmzésnek ezt a módját. A sátán minden cselvetését legyőzve megtanított arra, hogy a romlás kovásának ellenálljunk, – így méltó lélekkel ünnepeljük a Húsvét szent titkát, és az örök húsvétra is eljussunk”.

Az áldozási ének is az evangélium szavait ismétli (Mt 4,4): „Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden tanítással is, amely az Isten szájából származik”. Ezt Jézus (a többi feleletével egyetemben) a Második Törvénykönyvből idézi (MTörv 8,3).

2.3.2. LITURGIKUS ÉNEKEK

ÉNEKLŐ EGYHÁZ:

Hozzám kiált (530)

<https://nepenektar.hu/idoszak/nagybojt/liturgia/30/intr/529/hozzam-kialt-invocavit-me>

Angyalainak parancsolt felőled (531)

<https://nepenektar.hu/idoszak/nagybojt/liturgia/30/gr/531/angyalainak-parancsolat-feloled-angelis-suis>

Aki a Magasságbelinek (531)

<https://nepenektar.hu/idoszak/nagybojt/liturgia/30/tr/532/aki-a-magassagbelinek-qui-habitat>

GITÁROS, ILLETVE TAIZEI ÉNEKEK:

Sillye Jenő: Segíts Istenem

<https://www.youtube.com/watch?v=O47x13ijJLE>

2.4. PEDAGÓGIAI NÉZŐPONT

2.4.1. EVANGÉLIUM TÉMÁJÁT FELDOLGOZÓ IRODALMI MŰVEK

Sík Sándor: Az Isten fiatal

Angyalt, ördögöt látok verekedni,
Szodoma kénköveit kerekedni,
Ég-föld omlani készül,
És mégis, nem tudok megfélemedni!

Dús gyümölcs érik szélcsavarta ágon.
Kalapom szélét a szememre vágom:

Még elvégzi magát
Ötvenesztendős jó fiatalságom!

Te is anyácskám, ráncos Magyarország,
De kinövöd még mái magad torzát!
Érzem, érzem, újul már
Ezeresztendős szép fiatal orcád!

Az Isten fiatal, senki se féljen!
Nyissuk az égre szívünk szenvedéllyel:
Isten-kézben a villám,
Nem téveszt össze feketét fehérrel!

Túrmezei Erzsébet: Ahol ránk Jézus vár

Valami mindig vár.
Hol munka, lárma, hajsza,
hol a mindennapok küzdelme, harca,
hol keservek és kísértések,
próbák, bukások és szenvedések,
hol csend, csend, csend...
Kívül?
Vagy bent:
Valami mindig vár.

S Valaki mindig vár.
Mert Jézus mindig, mindenütt ott van.
Ott a zajban, a mindennapokban,
küzdelmekben, és feladatokban,
ott szenvedésben és kísértésben,
hogyan felemeljen, őrizzen, védjen,
hogyan tanácsoljon, segítsen, áldjon,
átvigyen tűzön és akadályon,
új erőt adjon új kegyelemben.

2.5. KÉRDÉSEK AZ EVANGÉLIUMHOZ

- Jézus megkísértésének milyen szimbolikus üzenete van?
- Miért fontos a 40-s szám?
- Hogy állok a böjttel? Tehernek élem meg, vagy örömmek? Mi az, amiről le tudok mondani azért, hogy közelebb kerüljek Istenhez? Miről kellene lemondanom?
- Vajon miért szenvedett Jézus kísértéseket?
- Jézus ténylegesen látta a sátánt, vagy a kísértés Önmagán belül játszódtott le?
- Menyire bírok türelemmel a kísértés idején? Tudok – e én is válaszolni az Isten szavával?

3. ORATIO – IMÁDSÁG

A szentmise első könyörgése

Mindenható Istenünk, add kegyelmedet, hogy a nagyböjti szent időszak évenként visszatérő gyakorlatai által egyre jobban megismerjük Krisztus életének titkait, és méltó keresztény életünkkel igazodjunk hozzá. Aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

Pálos nővérek imádsága

Uram, Te egészen vállaltad embervoltunkat, még a kísértéseket is. Köszönöm, hogy ezzel is példát adtál nekünk – megmutattad, mik az igazi értékek, amelyekhez feltétlenül ragaszkodnunk kell.

Elénk élted a kísértésekben való helytállást, s ezzel rámutattál arra, hogy ez lehetséges, hiszen nemcsak a pusztában támadt Téged a sátán, hanem egész életedben újra és újra próbálkozott - más-más formában és módon - letéríteni az Atya által meghatározott, megjelölt útról.

Segíts, kérlek, minket, hogy példádból erőt merítve megmaradjunk a helyes úton, amely Te vagy. Adj nekünk világosságot, hogy felismerjük a kísértő cselvetéseit.

Kérlek, adj erőt, a Te erődöt, hogy mi, gyenge emberek győzzünk vágyaink felett, ha azok le akarnának téríteni a szereteted által megmutatott ösvényről.

Segíts kitartani azon, amelyre meghívtál minket, még ha időnként nehéznek is tűnik, hiszen Te vagy az Út, az Igazság és az Élet. Ámen.

4. CONTEMPLATIO – SZEMLÉLŐDÉS

Nemcsak kenyérrel él az ember (Mt 4, 1-11)

(Forrás: Cathopic)

5. CONDIVISIO – MEGOSZTÁS

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Jézus hatalmasabb a Gonosznál: ha az Úrhoz fordulok, s Őt követem, győztesen kerülök ki a kísértésekből.
- Jézushoz hasonlóan én is leküzdhetem a kísértéseket.
- "... angyalainak parancsol felőled, hogy minden utadon őrizzenek." (Zsolt 91, 11)
- Jézus mindent legyőzött, azt is, amihez én gyenge vagyok
- Jézus ugyanúgy kísértést szenvedett, mint mi.
- a kísértésben nem egyedül, hanem Istennel együtt kell helytállnom.

6. ACTIO – TETTEKRE VÁLTÁS

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- a próbatételekben vegyem észre a lehetőséget a növekedésre, és az Úrral való egység elmélyítésére.
- kapaszkodjak Jézusba a legnagyobb kísértések idején is, és Vele együtt megtartatom.
- tudatosan odafigyeljek a böjtre, hogy ne valamiféle tisztító kúrának, vagy teher legyen, hanem a böjt által Isten felé tudjam fordítani a tekintetemet.
- küzdjek a jóért Jézus segítségével.
- egyre jobban tudatosítsam, hogy nem vagyok egyedül kísértéseimben, ezért megküzdeni velük sem kell egyedül.
- rendszeresen olvassam a Szentírást és minél többször kérjem az Úr segítségét.

IMPRESSZUM

A *Lectio divina segédanyag* kiadványok elsődleges célja, hogy az imádságos bibliaolvasáshoz támpontokat adjanak. A segédanyagok felépítése a *lectio divina* módszer szerinti felosztást követi, egy kötetbe gyűjtve össze a bibliai szöveg megismerését segítő dokumentumok egy válogatását az evangéliumok római katolikus liturgia szerinti szakaszaihoz.

Lectio divina segédanyag, Nagyböjt 1. vasárnap („A” év)

Borítófotó © Cathopic

A Biblia szövegének fordításait a következő forrásokból vettük át:

- liturgikus szöveg: igenaptar.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 18.)
- a görög szöveget az SBLGNT (utolsó letöltés 2020. május 11.)
- latin fordítás: Vatikan online archivuma (utolsó letöltés 2020. május 14.)
- további magyar fordítások: szentiras.hu (utolsó letöltés 2020. május 12.)

Nagy Szent Gergely gondolatait Rácz Dávid Ignác OPraem. fordította.

Katolikus Egyház Katekizmusa: archiv.katolikus.hu/kek (utolsó letöltés 2020. május 15.)

Pápai gondolatok: regi.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 14.)

Sík Sándor: Az Isten fiatal – https://mek.oszk.hu/01000/01065/html/sik_09.html

Túrmezei Erzsébet: Ahol ránk Jézus vár – <https://www.istenesversek.hu/turmezei-erzsebet-ahol-rank-jezus-var>

A *Lectio divina segédanyag* összeállításában a lectio divina munkacsoport működött közre, melynek vezetője Nyúl Viktor, egykori és jelenlegi tagjai pedig: Asztalos Gábor Tamás, Asztalos Livia, Csonka Laura, Endrédi Melinda, Geiszelhardt Sára, Görföl Tibor, Haász Rebeka Anna, Fazekas Zsófia, Hegyi László, Járai Ferenc, Máté Mária Magdolna Teréz nővér, Mohay Réka, Molnár Dzszenifer, Nyúlné Révfalvi Ildikó, Rácz Dávid Ignác OPraem., Rácz Édua Anna, Révai László, Roszkopf Rita, Sárszegi Judit, Szabóné Nagy Katalin, Szily Boglárka, Vermes Nikolett.

Ezen kiadvány tartalma szerzői jogi védelem alatt áll. A szerzői jogok tulajdonosai a fentebb említett esetekben az ott megjelölt jogtulajdonosok, külön meg nem jelölt esetekben a Pécsi Egyházmegye. Hitbuzgalmi és lelkipásztori célra a kiadvány anyaga szabadon felhasználható.

Kiadja a Pécsi Egyházmegye, 2023

7621 Pécs, Dóm tér 2.

E-levelel cím: lectio.divina@pecs.egyhazmegye.hu

Honlap: lectiodivina.hu